

BRINKEBODA.

Historiska vingslag kring ett populärt värdshus.

Av Fritjof Fredriksson.

Brinkeboda i Mörsil har ett förflutet som prästgård. Mörsil var ända fram till 1904 annexförsamling till Undersåker och de två församlingarna delade på prästtjänsten. Under nämnda år fick således Mörsils församling sin första präst och denne fick sin bostad med expedition på Brinkeboda som tjänade som prästgård fram till 1910 då den nuvarande prästgården togs i bruk.

Namnet Brinkeboda kan således spåras tillbaka in på 1800-talet och den älvbrink på vilken byggnaden är belägen har med all säkerhet att göra med namnet. I den alltid spirande folkhumorn kallades stället för "Nuckebo". Det var under den tid då Brinkeboda ägdes av Svenska småskolläraryrket. Detta förbund nyttjade under många år Brinkeboda som semesterhem för pensionerade lärarinnor.

I början på 1950-talet genomgick semesterhemmet en nydaning och fick namnet Pensionat Brinkeboda. Det blev fortsättningsvis ett omtyckt semesterställe för såväl unga som gamla lärarinnor samt för "vanligt folk" av alla kategorier.

"Historiska vingslag" kan man förnimma om man följer älvbrinken väster ut mot Römman där Mörsils hembygdsförening har sina gamla byggnader och sin stora församling. 1600-talet innebar ett närapå permanent krigstillstånd i Jämtland. Det var en påfrestande tid även för mörsilbygden där både vän och fiende skulle fram. Mörsil var strategiskt sett en mycket viktig punkt. En skans öster om Römman anlades 1611 av överste Baltzar Bäck, men man har funnit spår efter ännu äldre befästningsanläggningar på denna plats.

Genom freden i Knäred 1613 kom Jämtland åter att höra under Danmark och Mörsils skans fick i likhet med andra befästningsanläggningar i Jämtland förfalla. Skansen i Mörsil ställdes dock åter i försvarsdugligt skick år 1643 då norrmännen var på krigsstigen mot Sverige.

Den nyare skansen anlades 1659 av guvernören Claes Stjernsköld. Platsen för den nyare försvarsanläggningen blev nuvarande Römman där man så sent som under senare delen av 1800-talet kunde se tydliga spår av densamma. Utan att förråda några försvarshemligheter kan tilläggas att det på denna plats tillkom vissa försvarsanläggningar även under andra världskriget.

Högst upp på skogsåsen norr om Brinkeboda byggdes i början på 1880-talet ett utsiktstorn varifrån man kunde se inte mindre än 18 kyrktorn. Bygget bekostades av ett s. k. lottkompani, d. v. s. ett antal andelsägare från orten. Vid en hård storm våren 1953 fälldes det då 70-åriga utsiktstornet till marken. Utsiktstornet hade under krigsåren på 1940-talet använts för luftbevakning. Det nyttjades även för skogsbrandbevakning. Det torn som senare uppfördes på samma plats är, på grund av sin konstruktion, inte särskilt attraktivt för en medelsvensson.

I närheten av nuvarande Brinkeboda värdhus låg på sin tid västjämtilands första apotek vars innehavare hette G. E. Winquist. Bland alla möjliga och omöjliga medikament sålde han något som kallades "Gröna döden" som betingade ett pris av 2:50 per flaska. Han sålde en hel del på kredit denne originelle apotekare och på kreditkontot fanns "Lavkungen", landshövding Asplund samt ännu en "kung" nämligen lappkungen i Vallbo som även lystrade till namnet Jo i Movallen. Apotekaren i Mörsil drev s. k. sambruk, ett kombinat av jordbruk och apoteks-rörelse. Mörsils första apotek brann ned 1884.

Tidigare har nämnts något om historiska vingslag. Med anledning av detta kan det kanske vara av visst intresse att ta del av vad en tysk författare skrev om Mörsil i en reseskildring:

"... följande morgon gick jag att bevista gudstjänsten i Mörsils kyrka, annex till Undersåker. Trakten omkring kyrkan var ganska skön. Täcka höjder omväxla med åkrar och ängar. Män och kvinnor äro av hög växt och kraftfull kroppsbyggnad. Till och med gummorna äro nästan alla vackra och många flickor regelbundna skönheter. Bägge könen kläda sig i hemvävda tyger ..."

Det var som nämnts inte skrivet i dag, men väl 1823. Således på den tid då Mörsil hade sin gamla medeltidskyrka kvar och som var belägen öster om Brinkeboda.

Brinkeboda, gård i Myckelgård, Mörsils socken, Undersåkers och Offerdals tingslag, Jämtlands län.

Nytt namn, givet av Otto Lindström, son till Olof Larsson i Tullus, som byggde där för omkring 30 år sen. Ligger närmast väster om prästgården.

Svenska lärarinnor ha köpt stället till hälsohem. Gården var en tid avsedd för prästgård, men såldes ånyo av socknen.

Ulma 367:2. H. Geijer 1918.